

Z E M P L É N .

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉNMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt 50 kr.
Börmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.
Kéziratok nem adatkak vissza.
Egyes szám ára 20 kr.
A szilletterben minden garmonsor díja 20 kr.

HIRDETÉSI DÍJ:
hivatalos hirdetéseknek:
Minden egyes szó után 1kr.
Azonnali bélyeg 30 kr.
Kiemelt, díszbetűs s körzettel ellátott hirdetésekért természetesen minden centiméter után 3 kr. számítottak.
Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.
Hirdetéseket a „Zemplén” nyomdájába küldendők.

S.-a.-Ujhely augusztus 1.

A phylloxera vastatrix fellépte megyénkben gyűlésekre, tanácskozásokra, vitatkozásokra szolgált alkalmul, a melyek főleg az irtás vagy gyérités kérdésével foglalkoztak.

Meg mondom alább e kérdésre is nézetemet; de de nem azért vettem tollat a kezembe, hogy vagy az egyik, vagy a másik mód ügyvédül csapjak fel. Célom oly eljárást hozni javaslatba, a mely mind a kettővel meg fér és — a mely nélkül, igénytelen nézetem szerint, ugy az egyik, mint a másik, alig foganatosítható.

Midőn megdöbbenve tudomásul vetjük, hogy a szőlő-pusztító rovar jelenléte a Hegyalján — Tarczalón — megállapított: értekezünk, közgyűlést tartottunk, beszéltünk az irtásról, a gyéritésről; de hogy emennek költségeit, amannak kártalanítását mily forrásból merítsük — arra csak egy barátunk gondolt, — annak szava pedig elhangzott mint a pusztában kiáltozóé, mert... mi akarnók a jót, de a terhet más viselje.

Akarnók, hogy ha gyérités, költsön a gyéritésre az, kinek szőlőjében phylloxera van: hogy a mienk meglegyen mentve; és ha a mienkben nincsen, mi sem a gyérités költségeit ne viseljük, se az irtás kárát ne valljuk.

De hát lehet ez uraim?

A törvény azt mondja, hogy a kormány az irtást *elrendelheti* a nélkül, hogy a tulajdonos kártalanítást igényelhetne. Ez alapon az iránt irtunk fel a kormányhoz, hogy az irtást rendelje el. És voltak a kik a gyérités ellen épen a törvény ezen intézkedésével állottak elő, hogy a kormány az irtást *elrendelheti*, a gyéritést nem.

A többség tehát irtani akar kártalanítás nélkül.

Igen! de a törvény érintett szakaszában az is ott áll, hogy más szőlőterületekkel *össze nem függő kisebb különálló szőlőkben* (rendelheti el a kormány az irtást). Nálunk tehát *nem rendelheti el*, mert a Hegyalja délkeletről Tokajtól, délnyugatról Szántótól kezdve S.-a.-Ujhelyig egy összefüggő nagy szőlő-területet képez.

Természetes is, hogy az ilyenben az irtás el nem rendelhető. Hiszen fájdalommal hallottuk szaktudósainktól, hogy a tarczali vinczellér-képezdében a baj már körülbelül 3 éves, és külsőleg a megtámadott tőkéken a baj még meg sem látszott. Tegyük fel tehát, hogy kiirtatjuk a tarczali határ *összes* szőlőit (az óriási költségről a mibe ez kerül s a borzasztó kárról, amelyet ezzel a tulajdonosoknak okoznánk — most nem is szólok) ugyan mi célt érünk el? Lenne-e csak megközelítő biztosságunk is az iránt, hogy a jövő évben nem kellene épen így kiirtatnunk a tokaji és kereszturi szőlőket és a harmadik, negyedik évben mind a mellett a tolcsvai és ujhelyi szőlőkben is megtalálnók a phylloxerát.

Ime! ez az oka, hogy nem nyilatkozhatom az irtás mellett.

De hát tegyük fel, hogy tisztán meg

lehet tudni hol van és hol nincsen phylloxera annyira, — hogy ha mindazon szőlőket kiirtjuk, a melyekben van — mondassuk: most már nincs a Hegyalján phylloxera. Tegyük fel — mondom — (és ez esetben természetesen én is az irtás mellett nyilatkoznom) ugyan mily jogérzettel, hogy ne mondjam lelkiismerettel kívánhatnók, hogy a fertőzött szőlők kiirtassanak, minden kártalanítási igény nélkül, holott némelyek talán tulajdonosuknak fő, vagy épen egyetlen vagyonát képezik? Kártalanítás nélkül irtassanak ki azért, hogy a mi szőlőink mentek maradjanak.

És ime, a fentebb említettten kívül itt találjuk a másik okát annak, hogy a törvény a kormányt nem általában, de csak is az összefüggés nélküli szőlő-területek irtására hatalmazza fel, és ez a másik oka annak, hogy nem nyilatkozhattam az irtás mellett — azon értelemben, hogy azt kártalanítási igény nélkül a kormány rendelje el, mert meg voltam győződve róla, hogy azt a mi esetünkben a kormány el sem rendelheti.

Am ha a hegyaljai szőlőtulajdonosok túlnyomó többsége az irtást óhajtaná megkísérteni — ám legyen; de akkor legyen tisztában magával, és legyen meggyőződve róla, hogy azt a kormány *nem* rendel el, nem kaparja ki nekünk a gesztenyét a parázból, ezt *magunknak kell tennünk*, magunk pedig nem tehetjük másképen, mint méltányos, aránylagos kártalanítással.

Ezen eszmét pendítette meg a közgyűlésen Nyomárkay József barátunk, de vizsgálgra nem talált, mert azt hittük, hogy a kormány majd kiirtatja a phylloxerás szőlőket anélkül, hogy az nekünk egy krajczárunkba is kerüljön.

„Qui vult finem, debet velle media;” ha irtatni akarunk, kártalanítsuk az illető szőlő-birtokosokat; ha gyéritetni akarunk a végett, hogy a mi szőlőink mentek maradjanak — nyujtsunk segílyt az illetőknek. — Ennek pedig egyetlen módja: hogy a hegyaljai összes szőlő-tulajdonosok képezzenek egy társulatot — a visszabályozó társulatok módjára — és kártalanítsák az illető szőlőtulajdonost, a ki természetesen maga is viselné a tehernek az ő szőlőjére eső jutalékát, legtermészetesebben a kataszterileg kiszámított tiszta jövedelem vagy adó kulcsa szerint.

Ily társulat gyéritethetne is, irtathatna is belátása szerint; de ily társulat, ily kártalanítás nélkül sem az egyik, sem a másik parancsolólag el nem rendelhető, ki nem erőszakolható.

Matolai Etele.

A család, iskola és társadalom.

(Folytatás.)

A család.

A szeretet, a szív építi fel azon magasztos szentélyt, melyet családnak nevezünk. A család tehát a szeretetből, a szívből, eme szent és mély forrásból ered. Ha a családot ily eszményileg tekintjük, ha alapjául a szeretetet vesszük, akkor ott csak a valódi béke, — az igazi boldogság fog honolni. Boldog az az ember, kinek ily szentélyben ringatják bölcsőjét, ki a szeretet légtö-

rében nevelkedik, ki a házi béke és boldogság melege között öregbedik. Az emberiség minden egyes tagjának élete, nevelése, kialakulása a családi tüzhelynél, a bölcsőnél kezdődik s ez magyarázza meg, mily rendkívüli kötelességei vannak a családnak, az emberiség jövőjét illetőleg; annál inkább, mert mindannak, a mi az életben üdvös: az erkölcsnek, a műveltségnek, boldogságnak és forrása és örök tüzhelye a család. Az élet gyarlóságai és tévedései ellen, kivált ha gyermek nevelésről van szó, olyannak kell lenni a családnak, mint villámhárítónak az égiháboruban; villámhárítónak, melynek tetején arany lemez helyett ott kell tündökölnie a vallásos áhitatnak, kegyeletnek és szeretetnek, melyeken e gyarlóságok és tévedések meg törnek a nélkül, hogy romboló hatásukkal bevonulnának a ház belsejébe. Az oly család, a hol nem tisztá érzés, nem a vallásos áhitat honol, nem lehet szülője, létrehozója nemesebb léleknek; az ily család szülöttje testben lehet ép, erős, de lélekben satnya; értelme rideg, belseje sivár leend; tagjai az élet küzdelmeiben hamar ellankadnak, izmai az élet viharában hamar megdermednek s akkor erőtlennül, lankadtan a társadalom terhére lesz, hiányozni fog kebléből ama lelki erősség, mely erőt öntene belé a további küzdelemhez, megveti, semmibe sem veszi éltét — s ha lelke, szelleme elborul, — leszámol vele. Ellenben, ha a szülő házból az erkölcs tisztaságával, a lelkiismeret becsületességével folvértve lép ki az ifju, — szívét az élet forgetegei megtéphetik, őt magát az élet küzdelmei megsebezhetik, de viszontagságai közepette tudni fogja, hol van az a forrás, melynél fölfrissítse magát s erőt merítsen belőle a további küzdelemhez, tudni fogja, hogy e forrás: a vallásosság vigaszal!

A családot, mely ily hatással van a fejlődő gyermekekre a hit, a tudomány sőt maga az élet is az emberiség legüdvösebb intézményének tekinti. Áldásai messzire s késő időkre lovelik éltető sugaraikat, és benne a tiszta erkölcs, a finom izlés, a béke, a meglegedés hivatott órangyala: az a n n y a!

Mily kimondhatatlan áldás a gyermekekre, a családra egy derék, erényes, jó anya! Ő az, a ki szelid tavaszi napként hat zsenge magzatjára, az ő befolyása alatt életre kelnek a gyermek szellemének szunnyadó csirái és érzelmei a szeretet talaján tovább fejedeznek. Oh mily sokféle egy derék anyának érdemei! A szerető anya szorongó kebelével áll a bölcsőnél, hogy gyermeke óhaját ellesse, álmatlan éjszakákat tölt s a türelem legmagasabb fokával igyekszik gyermekét keblére olni, soha ki nem fátad, a legnagyobb gonddal s önfeláldozással ápolja gyermekét. A gyermek mindezt érzi, tudja, határtalan szeretettel és tisztelettel simul annyához. Világot tehát, hogy az anyának első kötelessége az, hogy gyermeke szívében, lelkében ő fejlessze a szép, nemes és jónak csiráját ő hintse el keblébe a vallásos áhitat, az erkölcsiségnek magvait, mert azt ő nála senki jobban nem teheti — ő a család és gyermekeinek első és legnagyobb oktatója, nevelője.

Ha az anyának működése nem ily irányban hat, a gyermek szíve csak a forrongás és küzdés tüzpontja lesz, lelke ezerféle indulatnak és szenvedélynek csálóka fényével lesz körül véve. A családnak s kiváltképp az anya működésének vallásos irányban kell hatnia. Legyen az anyának támasza mindenben a vallás, a tiszta erkölcsiség; mert családot, tüzhelyet, hol tartós szeretet, béke nyugalom honoljon, hol a nap fátadalmi, az élet csalódásai után a megtépett, megkínzott szív megnyugodhassék — áhitat, vallás nélkül alkotni nem lehet.

A rossz erkölcsök által feldult család, a meggyalázott szentély a békének, boldogságnak, szeretetnek és önmegelégedésnek tanyája nem lehet, ott sivár az élet a melynek napjai jót nem hoznak a benne lakóknak. A gyermek nevelése tehát első sorban a családi környezetben vallásos alapon történjék. A kinek hite nincs, az kétségbeesik s megsemmisíti magát, azért kell a gyermek jövőjét vallásos alapon biztosítani, hogy a

Mai számunkhoz egy fél ív melléklet van csatolva.

jelenlegi idő könnyelműsége őt is elne sodorja. Így lesz a család nevelőháza a többi erénynek is: — a jósnak, a hálának, a kegyeletnek, az őszinteségnek, a nyíltságúnak, a jóakaratsnak, a kegyeletnek, a becsületességnek; csak ilyenkor lesznek a gyermekek a szülői ház valóságos áldásai, kiből a szülőknek öröme s a társadalomnak majdan haszna lesz, — csak ilyenkor nézhetnek egy boldog jövőnek eléje.

Ha már a család erkölcsi alapra helyezkedett, honoljon akkor körében a legtisztább szeretet! Szeressék a szülők gyermekeiket szeressék a családtagok egymást s tanítsák meg a kicsinyeket, miként kell arravaló idegen embereket, a becsületes felebarátokat szeretni, tisztelni! Nevelés közben a szeretet legyen a szülők kezében a leghathatósabb eszköz; szeretettel öleljék gyermekeiket, de a szeretet közepette is szemök előtt lebegjen, hogy e magasztos érzés ne gátolja őket abban, hogy e miatt gyermekeik iránt elnézők legyenek, hibáikat takarják s tévedéseiket elnézzék, mert az igazi szülői szeretetnek alapja csak az lehet, ha minden körülmény között gyermekeik jövőjét, jövőndő boldogságát állapítják meg, már pedig a hiba, tévedés figyelmen kívül hagyása s elnézése ezt nem eszközli. Az apa anya szeretet legyen, mert annak kell lennie, hisz az ember nemcsak ész, értelem, de főképp szeretet, melyből, mint örök tiszta forrásból fenséges dolgok fakadnak: hősi elhatározások, a szellem érzelmei, a cselekvés szépségei, a tevékeny és munkás élet, a dicső halál!

A mit az ember szeret, azt gondolja is s örök vonalozással viseltetik iránta. Az a piczike teremtés, melyet gyermeknek nevezünk, hogy ne volna méltó erre? Az ő ereiben a szülők vére lüktet, lelkében a szülők tulajdonságai székelnek legközelebb, belsejében gyarlóságai; tudják azt a szülők, hogy éltöket gyermekeik folytatják; tudják, hogy az emberiség öröme, boldogsága, jövője a gyermekben van letéve — tudják és érzik — azért is oly lángoló a szeretetük. A gyermek fejlődését a családban a szeretet eleme kíséri mely fokozatosan fejlesztőleg fog hatni rá; az ily fejlesztés, az ily hatás nem fogja később azt eredményezni, hogy a család kis tagja, — gyermekiségének éveiben a szülők zsarnoka, ifju korában rossz szomszéd, hálátlan barát legyen és végre szegény és szomorúság okozója. Ha a gyermek látni fogja, hogy ő a szülők legnemesebb büszkeségének, legédesebb örömeinek tárgya, ha látni fogja és érezni, hogy az ő jövő sorsa az atya homlokát gondokba s az anyára súlyos felelőség terhét rója, ha látni és érezni fogja, hogy szülői élete fölött öröködnék, félkét nevelik és abba hitet, becsületérzetet, tisztaságot csepegtetnek, akkor a gyermek se lehet hálátlan apja anyja iránt, — nem lehet ha van érzése, lelke! Igyekezzin fog s kell is, hogy igyekezzék apjának anyjának e gondoskodását, fáradozását meghálálni. S mi által hálálhatja meg? Legyen engedelmes, jóra való; legyen erényes és buzgó, törekedjék kötelemének eleget tenni, igyekezzék leróni tartozását istene és szülői iránt.

A gyermeknek tehát szülőinek gondozását meg kell hálálni, s mikor fogja meghálálni? Ha megtanítják arra. S hogyan tanítsuk meg arra? Nemesítsük szívét s ápolgassuk azt! Ha a gyermek szívét nem hagyjuk parlagon, hanem műveljük napról-napra, — csak akkor neveljük őt embernek. Igaz műveltsége csak akkor lesz, ha szíve művelt. Ha szíve művelt és nemes lesz, akkor abban a tisztaság és becsületesség, lelkiismeret fog honolni, — egyenes uton fog járni, önmagát és embertársait meg fogja tudni becsülni — boldog és önmegelégedett lesz, ilyenkor nem fogja őt az élet romboló vihara elsodorni hanem ő a küzdés homokján bátran megáll tettejével, végig győzedelmeskedni fog az akadályokon.

Ki nevelje hát a gyermek szívét? Az a szív, melytől a gyermek szíve eredetét vette, az a szív, a melyben a gyermek érzelmeinek összes szála vannak — s ez az anyai szív! A derék anya teheti azt legjobban, legméltóbban, ő az emberiség első nevelője, oktatója; ő a család papnöje! A férfi fejlessze az ésszt, a szívet meg az anya mivelje! Találón jellemzi az anyának e magasztos működését Castelar Emil Byronról irt szép tanulmányában: „Ha jó sugallatot érezsz szivedben, ha vágyat táplálsz letörlni a szenvedőknek könnyeit, segíteni a szerencsétlent, utolsó falatodat is megosztani az éhezővel, a halál karjaiba vetni magadat, csakhogy felebarátod életét megmenthesd — fordulj meg és mint őrangyalodat, ki a jó gondolatokat sugja szivednek — anyádnak szeretett árnyát találd oldalánál. Az elme, a könyvek, az iskolák és az atya oltják belénk az eszméket, de az érzelmeiket mindig anyánktól nyerjük, a jellemet az anyák alkotják.

Örökké szép szavak ezek és igazak. A szív műveltség mellett serdülő gyermekeikben a szülők a jellem erőt is ápolgassák s fokról-fokra fejlesszék, mert az az ember, kinek jellemereje is van, nem egy könnyen roskad le az élet csapásainak sulya alatt, sőt inkább uralomra küzdi

fel magát — tisztelet és szeretet tárgya lesz. Nagyon fontos dolog a jellem fejlesztés; a kinél az erkölcsi egyensúly hiányát észleljük — az minden rosszra képes — innen van az, hogy igen gyakran értelmileg művelt emberek a legaljasabb, legborzalmasabb tettekre vállalkoznak és aljasságukban meggyalázzák az emberiséget saját személyökben. Kedélyt, szívet és ésszt kapcsolatosan kell nevelni, mert ha például csak a kedélyt melegítjük, akkor meg az ész marad hidegen, sőtétlen. Szoktassák a szülők gyermekeiket minden jóra és szépre — foglalkozzanak vele — a mire külön elég alkalmat szolgáltat a gyermek tudásvágya. Mily sok kérdéssel szokta ostromolni a kis gyermek apját, anyját s mily nagy veszteség s kárhozható dolog, ha ridegen visszautasítják; ellenkezőleg ha ilyenkor az anya maga mellé veszi s felhasználva az alkalmat szívesen fölvilágosítja s hozzá fűzve itt ott szép erkölcsi példákat is elmond neki, rendkívül sokat használt gyermekének. Az ily apai anyai oktatásnak oly nagy az impressziójuk, hogy azokat a gyermek soha sem fogja elfelejteni. Hogy a gyermek a jónak, szépségnek előnyös oldalait, a hibának meg kellemetlenségeit tudja fölismerni, — arra is főképp a családnak kell őt megtanítani — s megtanítja őt leginkább nemes példaadás által. A gyermek megismeri, megtanulja szülői körében a hűséget, szemérmességet, rendet, tisztaságot, szelidséget, türelmet, engedelmséget, becsületességet, igazság- béke- és munkaszeretetet; megtanulja mindezt, ha szülői gondot fordítanak arra. Mindez különben az iskola feladatát is képezi, de az iskola működése csak akkor lesz sikeres, ha a gyermek az iskolában tanultak helyességét, hasznosságát szülőitől is hallja, mert hisz előtte ő képezik a legnagyobb fórumot.

Mily nagy kár az, hogy a család igen sokszor elszigeteli magát az iskolától; — mennyire kívánatos, szükséges volna, hogy mindketten egymás mellett haladjanak, egyik a másiknak működését ellenőrizze, egyik — a másiknak működését ellenőrizze! Sokkal hamarabb és alaposabban ismerné a tanár, tanító, tanulóinak kedély állapotait, sokkal jobban tudná gyengéit és gyarlóságait, ha a szülők nem idegenkednének annyira az iskola falaitól s mi több a tanár, vagy tanítótól. Egyoldalú felfogás minden esetre, s mégis oly mindennapos! A szülőknek, tanítóknak, nevelőknek, az iskoláknak — céljuk és utjuk egy, s mégis oly ritka és kivételes eset az amikor találkoznak. A szülői háznak és az iskolának meg kell értenie egymást, hisz mindketten a nemzet reményének egy szebb és boldogabb jövőjén munkálkodnak és fáradoznak, keressék fel egymást s mondják el észrevételeiket, hadd legyen tisztában mindenkor mindkettő. Elmondottam röviden, mik legyenek a család legelső s legnagyobb kötelességei végezetül még csak annyit jegyzek meg, hogy az iskola csak akkor lesz képes a maga feladatának eleget tenni, ha a család a nevelésnek a maga körében biztos alapját veti meg, melyen az iskolának, a társadalomnak és végre önön magának az embernek kell tovább építeni. De tekintsük közelebbről az iskola feladatát.

Blanár Ödön.

A régmúlt időkből.

Tokaj-Hegyalja nem csupán arról nevezetes, hogy világhírű nektárt termel, melyel semmiféle más bor nem versenyezhet, de nevezetes arról is, hogy hegyrendőrsége a legprimitívabb alapokon nyugszik, mely azt valóságos gazdátlan állapotban levőnek tünteti fel. Hajdanta másképp volt ez; különleges statutumok szabályozták nem csak a szüretelést, de általában a szőlőművelési viszonyokat is. Most tehát midőn az egész Hegyaljára egyöntetű szabályrendelet alkotása van készülében, nem lehet érdektelen az alábbi 1684 és 83 években kelt rendelet és publikáció közlése, melyeket Ujlaki István ur szíveségéből, mint a sárospataki városi levéltárban találtunk vettünk. Bizonyos, hogy az idő tulszárnyalta már ez okmányok szellemét, de egy tanuság még is levonható belőlök, hogy jó hegyrendőri szabályrendelet csak úgy alkotható, ha egyuttal a munkás viszonyok is mindn irányban rendeztetnek. Az illető ediktum így szól:

„Kegyelmes Teökölyi Imre Fejedelem Urunk eő Nagysága Edictumának Pariája.

A hegyaljai Szakmányos szőlőművelésokről a Gazdákhöz és Vinczérekhez Anno 1684 Die 30. Martii.

Emericus Theökölyi Princeps ac Partium Regni Hungariae Dominus. Hiveinknek sok rendbeli panasziára és instantióira nézve akarván a hegyaljai szőlőkben való munkásoknak és Vinczéreknek jó rendet szabnunk és a rendkívül való rossz szokást távoztatnunk és elhagyatnunk, oda való minden városi és falusi biráknak hadgyuk és parancsollyuk az iránt tött Edictumunkat meghirdetni és azt mind az vinczérek s munkások s mind ott lakos és Vidéki s akármely

Nemes és Városi s paraszt renden való emberek által megtartatni.

Elsőben a szőlők Possessori, Gazdái és azoknak vinczléri mindenkor jöreggel kivive a szakmányos vagy napi számos munkásokat, napkeletkor fogassanak vélek a munkához, és (fölostökömözés s ebédlés kívül nap szálattig szorgalmatosan mánkálkottassák őket, ha az idő engedi a munkások is nap szálatt előtt ne hadgyak el munkájokat különben, hanem, ha szakmányjokat avagy napi munkájokat idejében találnak végezni. A vinczérek edgy forintra büntetessenek, a szakmányosok vagy nap számos munkások külömb külömb megvétele alatt, valahányszor az Edictumot akármely részében által hágiák.

Másodsor. Mint hogy mindenütt a nyitástól, medczéstől szokás szerint annyit adnak a szakmányosoknak, mint edgy kapjátul a szőlőknek; Thokajban és Tarczalón pedig rendkívül és szokás ellen minden ok nélkül csak a medczéstül adnak annyit. Azért ez után Tokajban és Tarczalón is senki akármely rendű ott Lakos, avagy vidéki emberek és azoknak vinczléri közzül, a szőlők medczésétől töb szakmánt ne fizessen, mint másut, a munkások részéről szakmánybéli fizetése elveszzen, vinczérek avagy szőlő Possessorok részéről száz forint büntetés alatt. Melyen a Vinczlér is avagy szőlőknek Possessor, ha annak Parancsolattyaóól ehez nem tartja magát és így a Possessor maga által hágya az Edictumot, elmarad s tartozik külön a munkások fizetésén kívül annyit fizetni.

Hogy pedig azok mindenütt igen szorossan megtartassanak, rendeltük az Edictumok ellene jároira való vigyázónak, ez említett büntetések exactorának edgyik hívünket Nemzetetes Jantó János uramat, adván vigore praesentium tellyes hatalmat elő kegyelmének, hogy nem csak más vigyázókat maga helyet mindenütt rendelhessen, hanem mind maga és mind általa rendelendő személyek által, a megirt büntetéseket azokon, kik Edictumunkat akármely részében meg nem tartják, mind anyiszor, valahányszor az ellen vétene, Tiszteink vagy helynek Birái előtt Compariáltassák, minden személy valogatás nélkül, Nemes és Nemtelen akár mely rendű Embereken s azoknak házoknál lakó vinczéreknek és munkásokon ingó bingó marhájköből és örökségiköből is engedelem nélkül meg vehesse s vétethesse. És a büntetéseknek.

1. Edgyik részét magának tarthassa.
2. Másikat udvarbiráknak vagy edgyéb Tiszteinknek.
3. Harmadikat Országunk Fiscusának administrálya.

Item mint hogy némely vinczérek család szolgálattyaóól miá, kiválképpen kiknek urok távul való Residentiajokra nézve nem invigilalhat, rosszul nem is az időnek javán, károsan miveltetik az szőlőket, azért minden határbéli szőlőhegynek meg nevezet Jantó János jelenlétében, bizonyos ahoz értő személyek denomináltassanak, kik Indifferenten paraszt és szabad szőlők munkáját conscientiose revideállják s valahol és akárki szőlőjében fogyatkozást a mivelések miat tanálnak, az olyan szőlőknek vinczléri a szőlőben admittált kárt a Gazdájának refundáltassák irremissibiliter az edgy-edgy forintig való vinczéreknek exequálándó büntetés a nevezet s arra rendelt deputatus Biráké legyen. Haxum nostrarum vigore et testimonio Literarum mediante. Datum in Libera et Regia Civitate Cassoviensi die 30. Martij A. 1684. Emericus Thökeölyi. (L. S.) Praesentata ac publicata die 25. April. A. 1684.

Bényei, Liskai, Tolcsvai, S.-Pataki, Ujhelyi, Thoronyai és ott körül való helyek Nemes és Polgári renden lévő Lakosainak adassék.

Szolgálók kegyelmeineknek.

Isten minden jokkal áldgya meg kegyelmeitek. Szükségesképpen kellett Kgyemeteket requirálnom, mivel mind kegyelmes Uram eő Nagysága és mind a szegénység nagy kárára levén az, hogy a munkások reggel kimenvén a szőlőkbe, délig a mint mivelnek, délután edgy vagy két óráig ha mivel unalommal, mingyárt hazamennek, mintha egész nap munkálottak volna és így nagy csalárdul egész napi számot vesznek fel. Kihez képest Klmes uram eő Nagysága parancsolattyaóól, Parancsolom serio et sub Poena flor. 12. Ez után senki munkását nap leszálattig haza ne indicsa s ne bocsássa. Ezen dolgot pedig mind közönséges helyen s mind személy szerint a vinczéreknek is meghagyván s a munkásoknak is a szerint, a kik pedig ezen Parancsolatunk ellen cselekesznek, a meg irt büntetést semmiképpen el nem kerülük. Ennek felette valaik az erdőkön tüzelnek s azokat gyujtogattyaóól, kezek elvágattatván, életek fogy ell érette. Isten Kegyelmeitekkel. Tallya die 13. Mártij Annó 1683. Sárosi Sebestyén. (L. S.)

Folytatás a mellékleten.

Pályázati hirdetés.

M.-Zombor községben Sárossy Sámuel lemondása folytán — természetbeni lakás s 400 frt évi fizetéssel javadalmazott jegyzői állomás megüresedvén, annak választás utján betöltésére határidőül f. évi augusztus hó 4-ik napjának délutáni 3 órája Zombor község házába ezennel kitűztetik.

Ennélfogva felhivatnak pályázni óhajtok, hogy törvényesen felszerelt kérvényeiket f. évi augusztus hó 2-áig ide annál is inkább terjesszék be, mert a később érkezettek nem fognak figyelembe vétetni.

Kelt Szerencsen, 1885. július 15.

3-3

Urbán Ferencz,
h. szolgabíró.

Haszonbérbe adó

folyó évi október hó elsejétől 12 évre

Szmrecsányi János és neje tulajdonát képező Zemplén-megyei **véke-zetényi 2400** holdas tagosított birtok. Tudakozódhatni a tulajdonosoknál Véken és alólirottán S.-a.-Ujhelyben.

Ambrózy Nándor,
ügyvéd.

1-2

Orvosi bizonylatok

„MARGIT”

GYÓGYFORRÁSRÓL.

Előnyös tulajdonsága valamennyi szikéleges vizek között. — vegyi alkotórészek szerencsés összetétele, kevés szabad szén-sav, de gazdag, félig kötött szén-sav tartalma.

Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos. Jó hatásának találtam a légutak és gyomor nyálkahártyáinak hurutos bántalmainál. A Seltersi-, Radein-, Vichy- stb. vizektől különböző csekélyebb szabad szén-sav tartalmánál fogva, s azért a vérzések lehetőségénél, vagy a hol a vérkeringési szervek izgatásától kell tartani, a szén-savanyú dúsabb vizek fölött előnyvel bír.

Dr. Gebhardt Lajos egyetemi tanár. Rókus-kó ház igazgatója. Kiválóan jó hatásának bizonyult a légző-, emésztő- és vizeledő szervek hurutos bántalmainál, oly annyira, hogy jelenleg rokonalkatú más ásványvíz kórházunkban alig rendeltek. csekély szabad szén-sav tartalmánál fogva, oly esetekben is sikeresen alkalmazzuk, a melyekben a Seltersi-, Giesshübl-, Gleichenbergi-vizeknek használata határozottan káros volna.

Dr. Navratil Imre egyetemi tanár. Torok-, gége-, légső- és hörbetegségben igen jó, kiváló hatást pedig akkor gyakorolt, ha az említett szervek bántalmával rokon természetű gyomorhajtás volt jelen.

Dr. Poór Imre egyetemi tanár. Gége-, tüdő-, gyomor, vizeledő idült hurutját szintugy oszlatja, mint a Seltersi, Gleichenbergi, Giesshübl. Előnye, hogy a betegek élvezettel isszák, s hogy sem bevéve, sem belélegezve, a fejben vagy tüdőben nem okoz semmi vértörődést.

Dr. Kétly Károly egyetemi tanár. Légző, emésztő-szervek hurutos bántalmainál jó eredménnyel alkalmaztam Seltersi, Gleichenbergi, Giesshübl vizek fölött kisebb szén-sav tartalmánál fogva előnyvel bír.

Dr. Barbás József Rókus kórházi főorvos. Légső-, emésztő- és vizeledő-szervek hurutos bántalmainál bátran versenyez a külföldi szikéleges ásványvizekkel.

Dr. Bamberger Henrik egyet. tanár, udvari tanácsos. Légző-, emésztő szervek idült hurutjainál tapasztalt eredmény bizonyítja, hogy gyógyhatásban teljesen azonos a Seltersi-, Giesshübl- és Vichy-vizekkel.

Dr. Duchek András egyetemi tanár, udvari tanácsos. Összetétele és kellemes ízénél fogva ajánlható a légző- és emésztő-szervek kórállapatainál.

Ez idő szerint Európa legelső és leglátogatottabb **Görbersdorf** kúsgyógyintézetében a „Margit”-forrás gyógyhatásáról. — S k oldalú legkedvezőbb eredmények alapján, melyeket én gyógyintézetemben a „Margit”-forrás gyógyvizet alkalmazása által a légutak idült hurutos bántalmainál tapasztaltam, hivatva érzem magamat ezen betegek által kedvesen fogyasztott, és jól tűrt gyógyvizet a legsürgősebben ajánlani.

Dr. Römpel Tódor.

Borral használva a legegészségesebb és legkellemesebb ital.

Kizárólagos
főraktár

Édeskuty L.

m. k. udvari ásványvíz-
szállítónál Budapesten.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

ANDEL J.-féle
új felfedezett

tengertúli por

pusztit:

poloskát, bolhát, svábot, molyt, oroszbagárt, legyet, hangyát, pinczebogárt, madármolyt, egyáltalában minden nemű rovarot, — majdnem természetfölötti gyorsasággal és biztonsággal, — olyformán, hogy a létező rovaroktól és azoktól még csak nyoma sem marad. — Valódi minőségben és olcsó áron kapható:

Prága

ANDEL J.-féle gyógyszerkereskedésében

13 „a fekete kutyához” Huss utca 13. és

Szentgyörgyi Vilmos fűszerkereskedésében
S.-a.-Ujhelyt.

3-8

1749. szám.
1885.

Árlejtési hirdetés.

A nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszterium és S.-a.-Ujhely város, mint nagy község között létrejött szerződés alapján, mely szerződés a nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszterium által 1885. évi május hó 28-án 25511/IV.85. szám alatt jóváhagyott és S.-a.-Ujhely város képviselő testület által 1885. július hó 15-én tartott közgyűlésben 93. szám alatt elfogadott — S.-a.-Ujhely város egy fiók laktanyát szándékozik építeni. — Ezen építkezés 43761 frt 65 kr. összegben van előirányozva.

A fent említett fióklaktanya építkezés vállalkozás utján biztosítása céljából az 1885-ik év szeptember hó 9-én d. e. 10 órakor a zemplénmegyei kir. építészeti hivatal helyiségében (S.-a.-Ujhelyben) zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Fölvivatnak a vállalkozni kívánók, hogy

írásbeli ajánlataikat a kir. államépítészeti hivatalhoz czimezve a fent kitett napon d. e. 10 óráig nyujtsák be. Az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatokban az előirányzott összegből leendő árengedés számokkal és betűkkel világosan kiirandó, azonkívül a fenti összegnek 5% vagyis 2190 frt bánatpénz csatolandó az ajánlathoz, vagy készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban. A nyertes vállalkozó pedig tartozik a letett bánatpénz 10%-ra vagyis 4380 frtra kiegészíteni, mely összeg mint biztosíték az építkezés befejeztéig betéve marad.

Az ajánlatokban határozottan kiteendő, hogy ajánlkozó a helyi körülményeket és feltételeket teljesen ismeri és azoknak magát kifogás nélkül aláveti. Az építkezésre nézve vonatkozó terv, költségvetés és egyéb feltételek a kir. építészeti hivatalnál S.-a.-Ujhelyben a rendes hivatalos órákban megtekinthetők.

S.-a.-Ujhely, 1885. július hó 25-én.

1-2

Szunyoghy Dezső,
kir. ker. főmérnök.

Értesítés.

Van szerencsém becses tudomására hozni, miszerint Medveczky János urnak a Rákóczi utcában levő s a „Magyar koronához” címzett gyógyszerárát megvettem s azt az érintett czím alatt személyes felügyeletem alatt tovább vezetendem.

Főtörökvésem: hogy e gyógytár minden tekintetben a haladó kor színvonalára emeltessék s a gyógyszerek mellett e szakmába vágó oly különlegességekkel is felszereltessek, melyek úgy az egészségügy, mint a pipere körébe tartozván, a szükséghez képest széles használatnak örvendenek.

Amidőn ezt tisztelettel jelzem, bátor vagyok további, e gyógytár iránt tanúsított becses bizalmát jövőre is kikérni, maradván

teljes tisztelettel
Zlinszky József,
gyógytár-tulajdonos.

LINKESCH SAMU özv.

vasüzlet Eperjesen
ajánlja kitűnő minőségű

krakói cserép-kályháit

fehér és díszes
színekben.

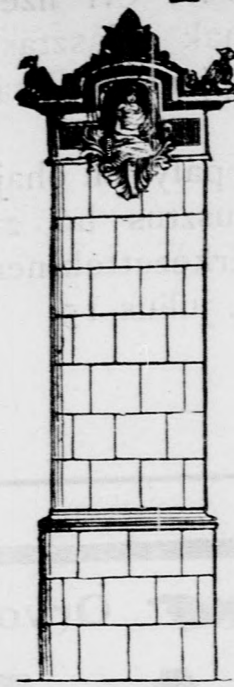
Kandallókat

TAKARÉK-

konyhákat,

bármimű

kivitelben.

FA, KÖSZÉN

és
coaks fűtésre,

TÖLTŐ

és

szabályozható

készülékkel

berendezve.

legolcsóbb árakban.

Képviselet: Reichard M. és fia uraknál S.-a.-Ujhely.

1219. sz.
P. 1885.

Árverési hirdetmény.

Alólirott kiküldött az 1881. 60. t. cz. 102. és 103. §-ai értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gálszécsi kir. járás-bírósnak 1219/85. p. szám. végzése folytán Horn Salamon gálszécsi lakos végrehajtónak Kohn Jakab gálszécsi lakos végrehajtást szenvedett ellen 550 frt s jár. erejéig elrendelt s f. évi június hó 28-án fogatosított végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és Lövy J. és L. czég bpesti lakosok által felülfoglalt 357 frt 20 kr-ra becsült bolti ruha árnumék és szobatorokból álló ingóságoknak árverés utján eladatása rendeltelvé el, ennek Gálszécsen végrehajtást szenvedett házánál eszközésére f. évi augusztus hó 3-ikának délutáni 3 órája kitűzetett, ková venni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy az említett ingóságok ezen árverésen, az 1881. 60. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is csak készpénz fizetés mellett eladatni fognak.

Miről azok, kik elsőbbségi jogokat vélnék érvényesíthetni, kereseteiket, vagy szóbeli bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alólirottán adják be.

Kelt Gálszécsen, 1885-ik évi július hó 27.

Mankovits Alajos,
kiküldött.

472. szám.
polg. 885.

Árverési hirdetmény.

Alólirott bírói kiküldött ezennel közhírré teszi, hogy Semsey Adolfiné szül. Kosch Kornélia eperjesi lakos végrehajtónak Babics János, Jaczina János, Demko Péter, Tutok János, Madzin György, Madzin Péter és Jaczina András felső-olsvai lakosok elleni 4000 frt s jár. iránti követelés kielégítése végett az eperjesi kir. bíróságnak 1885. évi 5099. polg. sz. végzésével elrendelt végrehajtás fogatosítása alkalmával bíróság lefoglalt s 826 frt 60 kr-ra becsült lovak, szarvasmarhák, gazdasági eszközök, sertés, takarmány és terményekből álló ingóságok a helyszínen Felső-Olsva községében 1885. évi augusztus hó 6-ik s esetleg következő napjain mindenkor délelőtt 9 órakor, készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alól is eladatni fognak.

Kelt Szatropkón, 1885. július 21-én.

Bodnár Jenő,
kik. végrehajtó.

1719. szám.

Hirdetmény.

Zemplénmegyei közigazgatási bizottság az 1885. évi július hó 9-én kelt 506/8153. rendeletével a Nagymihály-Strajnyani községi uton Ungmegyével közös Laborcz hid helyreállítását 6778 frt 28 kr. összeg erejéig engedélyezte. A fentemlített munkálat fogatosításának biztosítása céljából az 1885. augusztus hó 12-ik napjának d. e. 10 órájára a Zemplénmegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött d. e. 1/2 10 órájag a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponkint megtekinthetők.

Kelt S.-a.-Ujhely, 1885. július 24-én.

1—2

Szunyoghy Dezső,
kir. ker. főmérnök.

Minden kártékony és kellemetlen rovar teljes kiirtására, mint: poloska, bolha, sváb, moly, légy, tetű, hangya stb. különösen figyelmeztetjük, hogy

„ZACHERLIN” nem tévesztendő össze a közönséges rovarporral.

A „ZACHERLIN” csakis eredeti üvegben, sohasem papírban vagy nyitottan kimérve nem árusítatik. Az eredeti üveg, hogy az valódi legyen, névaláírás és védjegyvel kell hogy ellátva legyen. 15, 30 és 50 kros üvegekben kapható: Bécsben Zacherl J., vagy pedig S.-a.-Ujhely

KORMOS és DECSÉNYI

kereskedésükben.

Czigelkai

gyógyvíz
elsőrendű, kipróbálva s orvosi tekintélyek részéről a legmelegebben ajánlva.

ásványvíz
legdusabb szik- és szén-savtartalmu Európa valamennyi ásványi vizei között.

A forrás-igazgatóság
Czigelkán

Sáros megye.

12—12

22.852.85. számú
ministeri rendelet.

A szabadalmazott Pollacsek-féle fertőtlenítő szerek

az országos közegészségügyi tanács, a fővárosi phisikus és az állami vegyikísérleti állomás által vegyvizsgálat alá vétetvén,

ugy találtatt, hogy azok **hathatós és biztos eredményű fertőtlenítő szerek.** Ezek alapján a magyar kir. belügyminister által az összes törvényhatóságokhoz körrendelet menesztetett, melynek kivonata következő:

22852.85. sz. **POLLACSEK EMIL és TÁRSA** czég által gyártott s szabadal-

mazott 7.76% hatásos fertőtlenítő folyadékának, valamint szabadalma-

zott fertőtlenítő s z a p p a n mosóporának használata e gyártmá-

nyok legkedvezőbb eredményű elemzése alapján minden ministerium.

nyak és törvényhatóságnak fertőtlenítésekre alkalmas fertőtlenítő

anyagoknak nyilvánította.

5-6

TISZA s. k.

POLLACSEK-féle szabadalmazott fertőtlenítő folyadék és szappan-mosópor.

Fertőtlenítő folyadéknak valamennyi nagyobb gyár és kórházban alkalmazást talált.

Nagybani gyakorlati kísérletek után úgy találtatt, hogy mindenütt hat, hol **böglyök, szunyogok, legyek, dongók** s egyáltalában az embernek és állatnak terhére levő rovarok tartózkodnak, s hol **ragályok és baktériák** fejlődnek, azok a mi fertőtlenítő szereink által eltávolítottak.

Minden **mezőgazda, állattenyésztő,** kivált a **szarvasmarha** és **sertéshizlalóknak,** továbbá a **lótulajdonosoknak** különösen érdekükben áll, a **Pollacsek-féle fertőtlenítő folyadék** használata, hogy általa az állatok ép egészsége s **étvágya** (a hízó marháknál) előmozdittassék. Fertőtlenítő szereink kaphatók valamennyi jó hírnévű örvendő gyógyszerár, gyógyszerészeti

és fűszerkereskedésben, mint szintén a jegeszsoda, natronlúg

Pollacsek Emil és társa
Kapható **KORMOS és DECSÉNYINÉL**

és fertőtlenítő szer gyárában Budapest, király-utca 71.

Árjegyzékek, használati utasítások ingyen és bérmentve.

50 kr.) e folyóirat a maga nemében páratlanul áll és joggal foglalja el szépirodalmi lapjaink között az első helyet. Előttünk fekszenek a legutóbb megjelent 38-41. számok, melyekből meggyőződünk arról, hogy az újabb erők folytonos szaporításával a „Gondúzó” számról-számra érdekesebbé lesz; Tolnai Lajos, P. Szathmáry Károly, Margitay Deszö és Marlitt E. nagyobb regényei mellett ott látjuk Éjszaki Károlytól „Egy cseléd története”, Tóth Bélától „Két hazugság”, Szana Tamástól „Byron Velencében”, Balázs Sándortól „Nagy Tivadar házassága”, Perényi Kálmántól „Mi három” című érdekes elbeszéléseket. Ezekhez csatlakoznak érdekes költemények Szabó Endrétől, Endrői Sándortól, Ács Gézától, Palágyi Lajostól, stb. Végül rajzok, ismeretterjesztő cikkek, háztartási, kertészeti csevegések, hasznos tudnivalók, adomák, vegyesek, talányok stb. Julius hó elsején kezdődött a „Gondúzó” első évfolyamának utolsó negyede. Hévvél ajánljuk t. olvasóinknak e kitünően szerkesztett lapot, melyből a kiadó mindenkinek szívesen küld mutatványszámot, ingyen és bérmentve, ki e végett levelezőlapra hozzá fordul.

Jó kereset. Egy szerény, jó bizonyítványokkal ellátott fiatal ember, ki magát helyi ügynökké kiképezni akarja, ajánlatos feltételek mellett azonnal alkalmazást talál. Hol? megmondja e lap kiadóhivatala.

A közönség köréből.

— Alak és tartalomért a beküldő felelős. —

Tekintetes szerkesztő ur!

A „Zemplén” folyó július hó 26-án kelt 30-ik számának a „közönség köréből” című rovatában Nyomárkay Károly ur aláírásával egy közlemény van közzé téve, mely a s.-a.-ujhelyi tagosítási per végrehajtási szakából kifolyó némely bírói ténykedéseket egyoldalul veszi bírálat alá és ezzel egyúttelen csekélységet is nem éppen a legjobb indultu megjegyzések kíséretében összeköttesbe hozni sziveskedik.

Mint hogy bírói cselekmények elbírálása nem a nyilvánosság, hanem az illetékes alsóbb és felsőbb bíróságok elé tartozik, melyeknél mindenki netaláni sérelmeit orvosoltathatja, én mint magán fél, a közleményben előadottak nyilvános czáfolására a bíróságok iránti tartozó tiszteletnél fogva is magamat jogosítottnak nem érzem, e vonatkozásban tehát egyedül a s.-a.-ujhelyi tagosítási per irataira utalhatok, melyekből a közleményben foglaltak helytelen voltáról bár ki is meggyőződést szerezhet.

Mi az említett közleményben foglalt és személyemet illető insinuaiókat illeti, tekintettel arra, hogy a közlő általában de különösen a s.-a.-ujhelyi tagosítási per folyamából ösmeretes gyanúsító és sértegető modoráról s hogy a nyilvánított gyanúsítások adatai alaptalansága mindig bebizonyult, azokat komoly figyelembe vehetőeknek nem tartom és egyszerűen elutasítom.*)

S.-a.-Ujhely, 1885. évi július 28-án.

Bydeskuthy Sándor,
ügyvéd.

HIVATALOS RÉSZ.

8218. sz. Zemplénmegye alispánjától.
Közönségnek végett „Zemplén”-nek kiadatik.
Kelt S.-a.-Ujhely, 1885. július 28.

Matolai Etele,
alispán.

25961. szám. Vallás- és közokt. magy. kir. minisztertől.

Az ide zárt pályázatot oly felhívással küldöm a közönségnek, miszerint azt minden legkisebb késedelem nélkül szokott módon közzététetni sziveskedjék.

Budapest, 1885. július 10.

Trefort.

Pályázat.

A cs. és kir. therezianumi akadémiában Bécsben egy magyarországi alapítványi hely jött üresedésbe, melynek betöltése végett ezennel pályázat hirdettetik.

Előre bocsátván azt, hogy therezianumi alapítványi helyre csak oly növendék vétethetik fel, ki életének nyolczadik évét már elérte, de a tizenkettediket még tul nem haladta, és kinek szülői vagy gyámjai kötelezőleg kimutatják, hogy az ily állomásnak évenként mintegy 200 frtra menő mellék kiadásait fedezni képesek és készek: a kérvény felszerelését illetőleg megjegyeztetik, hogy ahhoz a következő okmányok csatolandók:

1. a növendéknek keresztlevele,
2. egészsége állapotáról orvosi bizonyítvány,
3. a himlőoltási bizonyítvány,
4. a négy utóbbi félelvről szóló tanodai bizonyítvány,
5. erkölcsi bizonyítvány,
6. az életben levő szülők állása, helyzete és lakásáról,
7. a család- vagy atya érdemeit igazoló.
8. a szülők, esetleg az árvának vagyoni állapotáról és jövedelméről szóló hiteles bizonyítvány; végre

*) Jelen válaszzal, — nehogy a vitkozás személyeskedésbe csapjon át, de különben is bírói határozatokkal szemben a hírlapi cikkezésnek nem lévén értelme — az ügyet befejeztnek nyilvánítjuk. Szerk.

9. bizonyítvány arról, hogy van-e és hány testvére a folyamodó növendéknek? és el vannak-e látva vagy nem? végre, hogy a növendék vagy testvérei közalapítványok vagy pénztárak jótéteményeit élvezetében eddig eléllottak-e vagy sem? Mind ezen okmányok vagy eredetben vagy másolatban bemutatandók.

Az ekkép felszerelt folyamodványok okvetlenül legfeljebb f. é. augusztus hó 8-ig a vallás és közoktatásügyi m. kir. ministeriumhoz közvetlenül felterjesztendő; később beérkező kérvények figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1885. július 10.

A vallás és közoktatásügyi m. kir. ministeriumtól.

41694. szám. Közmuunka- és közlekedési m. kir. ministerium.

Körrendelet.

Az ut-, hid-, rév- és kövezet-vámügyekben való intézkedésre ehatározat hozatalra hivatott hatóságok illetékessége és a fellebezési fokozatok megállapítása tekintetében az egyes törvényhatóságok területén különböző eljárás tapasztalván, a fennálló törvények alapján a m. kir. belügyministerium vezetésével megbízott miniszter elnök ural egyetértőleg a törvényhozás intézkedéseig rendelem a mint következők:

A vámszedési engedélyek kérelmezése és azok megadása iránti javaslatlattel, ugyszintén a vámdíj szabályzat megállapítása, s annak módosítása, továbbá a vámtárgyak kezelésére és fentartására vonatkozó, a törvényhatóság vagy község gazdaságát érdeklő intézkedések a községi és törvényhatósági közgyűlések hatáskörébe tartoznak.

Ellenben a vámtárgyak kezelése és fentartására nézve szükséges mindazon intézkedések, melyek a törvényhatóság vagy község gazdaságát nem érdeklik, vagy ha érdeklik is, a közbiztonság és közlekedés fentartása érdekében a közgyűlés határozataig el nem halaszthatók, továbbá magánosok, jogi személyek (testületek, egyes uradalmak ideértve a kincstári is) tulajdonát képező vámok kezelése és fentartása, végül a már megállapított, s felsőbb hatóságilag jóváhagyott vámszabályzat alkalmazása s az az ellen felmerülhető panaszok elbírálása a következő hatóságok ügyköréhez tartozik.

I. Elsőfokban:

Kis és nagy községekben: a szolgabíró; rendezett tanácsú városokban a tanács, törvényhatósági joggal felruházott városokban pedig a rendőrkapitány.

II. Másodfokban:

Kis és nagy községekben, ugyszintén rendezett tanácsú városoknál: az alispán, törvényhatósági joggal felruházott városokban pedig a tanács.

III. Harmadfokban:

a közigazgatási bizottság határoz. Budapest, hol a tanács első és a közigazgatási bizottság másodfokban határoz, a harmadfokú határozat a m. kir. belügyministerrel illeti meg.

A fennebbi ügyekben a főfelügyelet és ellenőrzés, szükség esetén intézkedési jog, az önálló törvényhatósági joggal felruházott városokban a m. kir. belügyminister, a többi törvényhatósági, valamint községi és az összes magán (jogi személyek, uradalmak sat.) vámokra nézve a közmuunka- és közlekedési minisztert illeti meg.

Az ezen szabályrendelet tárgyával összefüggő azon kihágási ügyekben, melyek az 1879. XL. t. cz. 113. §-ának rendelkezése alá esnek, az eljárást az 1880. évi XXXVII. t. cz. 42. §-a és az annak alapján a magy. kir. belügyminister által ugyanazon évi augusztus 17-én 38,547 sz. a. kiadott rendelet mellékletét képező utasítás szabályozza.

Felhivom a bizottságot, hogy jelen rendelet szemelölti tartása és végrehajtása iránt megfelelően intézkedjék.

Budapest, 1885. évi április hó 29-én.

Kemény.

7906. szám. Zemplénmegye alispánjától.

A megye közönségének tudomásvétel végett kiadatik.

S.-a.-Ujhely, 1885. június 24.

Matolai Etele,
alispán.

8698/VII. sz. Magyar kir. belügy-minister.

Körrendelet.

A Patrasban székelő cs. és kir. osztrák magyar ügynökségnek folyó évi május hó 18-án XVI. szám alatt kelt a cs. és kir. közös külügyministerium által velem közölt jelentése szerint: utóbbi időben, mióta Görögországban több kikötő-út-és vasút építése, különösen pedig a korinthusi szoros átmetszése munkába vétetett, az osztrák-magyar birodalom majd minden vidékéről számos mérnök, munka-felügyelő, kőfaragó és napszámos megy ki Görögországba biztos és jövedelmező kereset reményében. Ezen egyének közül némelyek azután a más országokból érkezett munkások nagy számá-

nál fogva, vagy egyáltalán nem kapnak munkát, vagyha nyernek is valami foglalkozást az részükre legtöbb esetben csak rövid időre nyújt némi megélhetési alapot, mert a munkálatok igen gyakran vagy a vállalkozót ért veszteségek vagy a szükséges anyag, műszerszámok és gépek hiánya miatt félbeszakíttatnak, s így minden kereset nélkül maradnak.

Ehhez járul még az élelmi szerek és egyéb fogyasztási cikkeknek Európa többi államaihoz képest szokatlan drágasága s az alacsony munkabér, melyből csak a kevés táplálékkal megelégedő görög napszámos takaríthat meg valamit, a bevándorló idegen azonban napról-napra megélni alig képes.

Rendkívüli kedvezőtlen befolyást gyakorolnak továbbá az ottani éghajlati viszonyok is az idegenekre, mert a benntszülöttek legnagyobb részét is folyton gyöttrő láz az idegeneknél oly erővel lép fel, hogy igen gyakori esetben halállal végződik s a gyógykezeltetés is a kórházak csekély számánál fogva felette meg van nehezítve.

E kedvezőtlen viszonyok folytán várakozásaikban csalódott, teljesen elnyomorodott keresetnélküli egyének a görögnyelv ismerete hiányában magukon segíteni nem tudva, nyomort inséget szenvedve a cs. és kir. ügynökséghez folyamodnak, hogy hazaszállításukat eszközöltesse, miáltal az államnak tetemes kiadásokat okoznak.

Felhivom ennél fogva a törvényhatóságot, hogy jelen rendeletet tartalmát hatósága területén a legszélesebb körökben közhírré tevén, odahatni igyekezzék, hogy a munkások és napszámosoknak Görögországba való menetele megakadályoztassék.

Budapest, 1885. évi június hó 14-én.

a miniszter helyett:

Beniczky,
államtitkár.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos

BORÚTH ELEMER.

Főmunkatárs FARKAS BERTALAN.

Hirdetmények.

TK. 1850. sz.
1885.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szerencsi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kassai takarékpénztár végrehajthatónak, ifj. Kis János és Kis András végrehajtást szenvedő elleni 193 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a szerencsi kir. járásbírósg területén lévő F.-Golop község határában fekvő a 1-ör a f.-golopi 52. sz. tjkvból az a.-golopi 14. sz. tjkvbe átvezetett és ott Kis János idb és neje Juhász Erzsébet tulajdonául felvett 863,905., 955,973., 1044. hr. sz. (és a golopi 52. sz. tjkvben felvéve volt 84, 150, 168, 216 és 259. hr. számokat helyettesítő) 1/8 kültelekből álló ingatlanokra 248 frt és 2-ör a f.-golopi 88. sz. tjkvben idb Kis Jánosné szül. Juhász Erzsébet a 194. 256. 272. 342. hr. sz. ingatlanokból illető birtok jutalékra 182 frt ezennel megállapított kiküldési árban elrendelte, és hogy a fennebb jelölt ingatlan az 1885. évi szeptember hó 18-ik napján délelőtt 10 órakor Golop község hazánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becslésének 10% -át vagyis 24 frt 80 krt és illetve 19 frt 30 kr. készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX-ik t. cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szerencsen, a kir. jbróság mint telekkönyvi hatóságnál, 1885. évi május hó 4. napján.

A szabadságon levő előadó bíró helyett,
Füleky, kir. jbró.

Hirdetmény.

Weinberger Jakab csődtömegéhez tartozó birtokok termésének egyrésze u. m.: 1000 mm. buza, 500 mm. árpa és 500 mm. rozs a csődválasztmány határozata folytán f. é. augusztus 9-én d. e. II órakor Battyány községében nyilvános árverés útján eladatni fog.

Kelt S.-a.-Ujhely, 1885. augusztus 1-én.

Ambrózy Nándor,
tömgondnok.